

Lente en winter in één dag Kinderen en ouderen met dementie beleven samen de natuur In het provinciaal Groendomein De Avereften

Vijf klassen uit de derde graad van de basisschool kwamen afgelopen lente naar het provinciaal domein De Avereften om er samen met een groep van 9 bewoners van het nabijgelegen rust- en verzorgingstehuis Ten Kerselaere, het bos te ontdekken.

Een gouden randje

Het werd een ervaring met een gouden randje zowel voor de kinderen als voor de ouderen.

Het contact tussen de verschillende generaties, de verantwoordelijkheid die de kinderen kregen en namen, de warme belangstelling van de bewoners voor de kinderen zijn elementen die een positieve sfeer creëerden.

Kinderen lieten hun vooroordelen t.o.v. ouderen los. Ze leerden op welke manier ze rekening moesten houden met kwetsbare mensen, ontwikkelden sociale vaardigheden en gemeenschapszin.

Ook de bewoners kregen nieuwe sociale rollen. In de plaats van de zorgbehoevende ouderen werden ze mee de verantwoordelijke volwassenen. Ze verruilden hun hulpbehoevende en passieve ingesteldheid voor een hulpvaardige rol.

"het viel op hoe volwassen de kinderen zich tegenover de bewoners hadden gedragen, zo toegewijd! de meester vond dit ongelooflijk plezant"

Introductie

We startten iedere sessie met een introductie, enkel voor de kinderen. De medewerkster vertelde wat het betekent een oudere met dementie te zijn. Zij vergeleek het leven met een rek vol boeken, voor elk geleefd jaar een boek. Bij een dementerende vallen de boeken met de laatste belevenissen er eerst uit, die van lang geleden blijven staan.

Die vergelijking werd door de kinderen zeer goed begrepen.

Vervolgens stelde zij de ouderen voor aan de hand van foto's. De kinderen waren één en al aandacht. Ze waren meteen enorm geïnteresseerd en vertelden over hun ervaringen met hun eigen grootouders.

Ten slotte werden er instructies gegeven voor het veilig rijden met een rolwagen.

In Ten Kerselaere waren de ouderen telkens blij de kinderen te zien. De kinderen, op hun beurt, herkenden hun oudere van de foto. Sommigen stapten er zonder schroom op af, stelden zich voor, pasten alle aandachtspuntjes toe die vooraf waren toegelicht (duidelijk articuleren,

oogcontact, aanraken .) Andere kinderen voelden zich wat onwennig en hadden wat aanmoediging nodig.

Maar wat zeker en verwonderlijk prachtig was: Na enkele minuten wandelen in het bos waren alle ouderen en kinderen zo aan elkaar gewend, waren alle ongemakken in verband met communicatie weg en heerste er duidelijk een sfeer van verbondenheid. Er was enorm veel 'contact'

Natuureducatie als brug

Natuurbelevingactiviteiten zijn in dit concept een ideaal uitgangspunt. Natuur is oud en behoort tot de gedeelde belevingswereld van iedereen. Een eik is al duizenden jaren hetzelfde gebleven en wordt door jong en oud als een eik erkend.

De natuur zit vol geluiden, geuren, beelden en materialen die het geheugen prikkelen.

Dat er niet altijd een logisch verband is tussen prikkel en herinnering bewijst volgend citaat uit het verslag:

"Er werden enkele opgezette vogels uit de kast gehaald. Vooral de uil en de fazant roepen de meeste herinneringen op en als Frans een opgezette spreeuw ziet legt hij een link naar danscafé de 14 billekes. Zaten daar ook spreeuwen??"

Voor de ouderen gaat er soms een wereld open als ze door de ogen van de kinderen de natuur bekijken.

Kleine beestjes als pissebedden en spinnen werden vroeger vaak beschouwd als ongedierte en als dusdanig behandeld. Wanneer ze echter door enthousiaste kinderen worden aangedragen, gaat ook bij hen de verwondering primeren.

"Als we het over nesten roven hebben weet Frans dat Armand Pien vroeger zei dat dat niet mocht."

Thema's

Iedere week was er een ander thema waar we een aantal activiteiten rond deden.

Boerderij : op de boerderij werden we 'warm' ontvangen met brandende vuurtjes die gebruikt werden om kruidenthee te maken en eieren te bakken. een verbaasde legkip werd van hand tot hand doorgegeven, wat was ze mooi en zacht.

we verdeelden ons in 4 groepjes : wol kaarden en spinnen, kruiden plukken en thee maken, bloempotjes beschilderen, eieren rapen in het kippenhok en omeletten bakken.

We leerden veel bij over vroeger. Over kostuums die gemaakt werden van netelvezels en die wel eens prikte, over spinnen en weven en wol kaarden .

"Mijn draad is al lang genoeg : al 91 jaar!" besluit Jan.

Eieren in nesten : over kleine vogeltjes, nesten maken, spechtengaten,...

"We horen de koekoek. De roep is voor iedereen zeer herkenbaar. Annie vindt het slim dat deze vogel z'n eieren in andere nesten legt.

Jan vindt dat deze vogel geen manieren heeft en Frans vertelt over de koekoeksklok die thuis aan de muur hing. Drie uur, drie maal koekoek!
Als afsluiter timmerden we in kleine groepjes een nestkast. Voor iedere bewoner één.

Doorblader het bos. We wandelden langs onbekende bospaadjes, Het vroeg heel wat behendigheid om de rolwagens behoedzaam over uitstekende boomwortels te sturen. Midden in het bos hielden we halt onder de majestueuze beuk. Er werd een bomenquiz gespeeld. In overleg met 'hun' bewoner antwoordden de kinderen met waar of niet waar op de gestelde vragen.
"De kinderen schilden nog een lekker sappig bomenvruchtje: een appel of een peer. Het leek er op dat veel kinderen dit voor de eerste keer deden en René moest héél hard lachen met de dikke schillen die van hun mesjes vielen."

Waterplassen: op zoek naar leven in de vijver, de kikkerprins, waterwondertjes.

Er werden heel wat waterwondertjes door de kinderen opgevist.

"De kinderen kwamen met van alles aandraven: watervlooien, ruggenzwemmers, schaatsrijders, allerlei waterlarven. Jan wilde graag een echt viske! Eén van de kinderen kon een 'echt' stekelbaarsje vangen!"

René vertelde dat het de reiger was die van de ene vijver naar de andere vloog en zaadjes van waterdiertjes en vissen aan zijn poten had hangen en zo nieuw leven bracht in het water.

De kleine kikkervisjes werden vroeger pompeloerekes genoemd, dat werd door veel bewoners bevestigd.

Heksenbezems en andere plantaardigheden: Regen stortte onafgebroken uit een gesloten wolkendek en een boswandeling zat er dus niet in.

De kinderen gingen na de introductie naar Ten Kerselaere.

Met hun bewoner gingen ze aan een tafel zitten en tekenden met verf een hart. Zij vroegen aan de bewoner wat de schatten in hun leven zijn, hoe ga je om met tegenslagen en hoe maak je je dromen waar.

René vertelde dat hij vroeg weduwnaar geworden is en dat hij met een sterke wil de vele tegenslagen in zijn leven heeft kunnen overwinnen. Voor Jos waren de boerderij, zijn boerenpaarden, en zijn kinderen en kleinkinderen grote schatten. Voor Roza was het haar café, haar plechtige communie, naar de kermis gaan en de koers bekijken. René vond dat de kinderen van tegenwoordig goed van alles op de hoogte waren, dat was positief, zo dom als zij ons vroeger hielden, dat mag niet meer!

Jet vroeg aan Jan of hij geen spijt had dat we vandaag niet naar het bos konden. ' Spijt, spijt...spijt, ik ben spijt eens tegengekomen en ik heb die een flinke 'sjot' onder zijn achterste gegeven. Het enige wat ik spijtig vind is dat mijn vrouw acht jaar geleden overleden is, voor de rest heb ik nergens spijt van en ik hoop nog mooie dagen te krijgen.

Een mooier en 'wijs' slot voor deze sessiereeks konden we zelf niet bedenken

Voor meer info over dit project kan je terecht bij:
Provinciaal domein De Avereften
Tel: 015/24 89 47
info@avereften.provant.be
contactpersoon Ilse Stoffels

"onderweg zong René uit volle borst het liedje van Louis Neefs: "geef ons een boom en wat gras dat nog groen is, de wereld die moet nog een eeuwigheid mee!". we hadden geen mooier einde kunnen bedenken voor deze heerlijke dag".